

عنوان:

بررسی توزیع جغرافیایی انواع شایع سرطان پوست تشخیص داده شده در

شهرستان های استان کرمان از سال ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۳

استاد راهنما:

دکتر محسن رضائیان

پژوهش و نگارش:

مرضیه باختر

پاییز ۹۷

چکیده

مقدمه: سرطان پوست از شایعترین سرطان ها در کل دنیا است و در ایران و استان کرمان نیز آمار بالایی را به خود اختصاص داده است. شایعترین آنها سرطان های غیرملانومی پوست می باشد که به دو نوع مهم کارسینوم سلول های بازال پوست و کارسینوم سلول های لایه سنگفرشی تقسیم می شود. این سرطان علاوه بر هزینه های سنگینی که بر دوش دولت و مردم می گذارد، دارای بار روحی و روانی فراوانی بر بیمار و خانواده وی نیز است. هدف از انجام این پژوهش، تعیین توزیع جغرافیایی انواع شایع سرطان پوست تشخیص داده شده در استان کرمان از سال ۱۳۸۹-۱۳۹۳ و برخی عوامل اجتماعی افزایشنده یا کاهشنده مربوط به آن است.

روش اجرا: مقاله حاضر از نوع اکولوژیک می باشد و بیماران بصورت سرشماری وارد مطالعه شدند. میزان ها به روش مستقیم سنی تطبیق یافتند. متغیرهای مربوط به ابتلا و همچنین شاخص های اشعه فرابنفش، تراکم جمعیت، توسعه یافتگی و تعداد بهره برداران کشاورزی شهرستان ها پس از کدگذاری وارد نرم افزار SPSS-21 گردید و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. نتایج متغیر های کمی بصورت "انحراف معیار $\pm$ میانگین" و متغیر های کیفی با تعداد (درصد) گزارش گردید. جهت مقایسه نسبت ها از آزمون مجذور کای (χ^2 test) و مقایسه میانگین ها در گروه های مختلف از آنالیز واریانس (ANOVA) استفاده شد. سطح معنی داری آزمون ها ۰/۰۵ در نظر گرفته شد. نقشه ها نیز با استفاده از نرم افزار (Geographical Information System) GIS-10 استخراج گردید.

یافته ها: در کل استان طی پنج سال تعداد ۱۵۲۱ نفر بیمار به ثبت رسید. میانگین و انحراف معیار سنی مبتلایان ۵۵/۱۵ $\pm$ ۶۳/۶۰ و نسبت مرد به زن حدوداً دو به یک مشاهده شد. ارتباط میزان رخداد سرطان پوست با هر یک از متغیر های

اشعه فرابنفش با $P=0.036$ و همچنین، تراکم شهرستان ها با $P=0.001$ معنادار مشاهده گردید. اما رابطه بین سرطان با بهره برداران کشاورزی و نیز توسعه یافتگی از لحاظ آماری معنی دار نبود.

نتیجه گیری: با توجه به اینکه شهرستان های شمالی استان براساس میزان های تطبیق یافته، بیشترین مبتلایان را دارند؛ لازم است تمهیدات ویژه از سوی دولت جهت آگاهی بخشی و غربالگری انجام شود.

واژگان کلیدی: سرطان پوست، توزیع جغرافیایی، GIS، استان کرمان، مطالعه اکولوژیک